

Skatteministeriet

20. juni 2018
J.nr. 2018 - 2779

Til Folketinget – Skatteudvalget

Hermed sendes endeligt svar på spørgsmål nr. 370 af 19. april 2018 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Hummelgaard Thomsen (S).

Karsten Lauritzen

/ Søren Schou

Spørgsmål

Ministeren bedes oplyse provenuvirkningen af at afskaffe arveafgiften for privatpersoner. I svaret bedes ministeren oplyse fordelingen af provenuet på indkomstdeciler.

Svar

Indledningsvis skal jeg beklage den sene besvarelse.

Efter gældende regler er satsen for boafgiften på 15 pct. Ved beregning af boafgiften gives et bundfradrag i afgiftsgrundlaget på 289.000 kr. (2018). Ved overdragelse af en erhvervsvirksomhed til nærtstående mv. betales en nedsat bo- og gaveafgift på 7 pct. i 2018, 6 pct. i 2019 og 5 pct. fra og med 2020. Såfremt en del af arven efter fradrag af boafgiften udloddes til ikke-nærtbeslægtede arvinger, skal disse modtagere betale en tillægsafgift på 25 pct. af beløbet.

En afskaffelse af boafgiften for private skønnes at medføre et mindreprovenu på 2,2 mia. kr. (2018-niveau) i umiddelbar virkning og ca. 1,7 mia. kr. efter tilbageløb, *jf. tabel 1*, fra og med 2020, når den igangværende reduktion af satsen ved overdragelse af erhvervsvirksomheder er fuldt indfaset. Heri er indregnet provenuet fra tillægsafgiften på 25 pct., men ikke provenuet fra gaveafgiften samt provenuet fra boafgift ved overdragelse af erhvervsvirksomhed.

En sådan omlægning vil imidlertid indebære, at afgiftssatsen bliver højere ved overdragelse af erhvervsvirksomheder end for private, hvilket er u hensigtsmæssigt i forhold til at sikre gode rammevilkår for familieejede virksomheder. Det vil derfor være nærliggende, hvis boafgiften for private afskaffes, også at afskaffe boafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomheder. En sådan omlægning skønnes at medføre et samlet mindreprovenu på ca. 2,9 mia. kr. (2018-niveau) i umiddelbar virkning og ca. 2,2 mia. kr. efter tilbageløb.

Afskaffes endvidere også gaveafgiften, skønnes et samlet mindreprovenu på ca. 3,4 mia. kr. i umiddelbar virkning og ca. 2,5 mia. kr. efter tilbageløb.

Tabel 1. Provenumæssige konsekvenser af afskaffelse af bo- og gaveafgiften

Mia. kr. (2018-niveau)	Umiddelbar virkning	Virkning efter tilbageløb	Virkning efter tilbageløb og adfærd
Boafgift, private	2,2	1,7	1,7
Boafgift, alle	2,9	2,2	2,2
Bo- og gaveafgift, alle	3,4	2,5	2,5

Anm.: Provenuvirkning ved fuld indfasning af reduktionen af satsen ved overdragelse af erhvervsvirksomhed, dvs. fra og med 2020.

Kilde: Egne beregninger.

Mht. den ønskede fordeling på indkomstdeciler, så findes der ikke registerdata om grundlaget for boafgiften, dvs. boers arvebeholdninger og formuer. Det er på den baggrund ikke muligt præcist at opgøre størrelsen af arvebeholdningerne eller konsekvenserne for disse ved ændringer af reglerne.

For at besvare spørgsmålet er der i stedet anvendt formueoplysninger ultimo 2015 for afdøde i 2016. Disse formueoplysninger omfatter kendte (registrerede) aktiver og passiver, inkl. real formue, bortset fra pensionsformue. I relation til boafgiften er det værd at bemærke, at ejerskab af ikke-noterede aktier typisk ikke indgår i formueopgørelsen. Det samme er tilfældet for kontantformuer samt andre værdier, der ikke er registrerede, fx lystbåde, kunstsamlinger mv. Pensionsformuen er som nævnt heller ikke medregnet, men i mange tilfælde vil den kun delvis eller overhovedet ikke komme til udbetaling, idet en relativt stor del af pensionsformuen udgøres af livrenteordninger, der bortfalder ved dødsfald.

I 2016 døde der ca. 52.000 personer, hvoraf det skønnes, at i ca. 13.000 tilfælde overgik formuen til en efterladt ægtefælle uden skifte. De resterende ca. 39.000 boer skønnes i gennemsnit at have betalt ca. 97.000 kr. i boafgift, heri indregnet afgift beregnet med tillægsafgiftssatsen, *jf. tabel 2*. Opgørelsen omfatter endvidere både skifte for private og ved overdragelse af erhvervsvirksomheder¹.

I første indkomstdecil var der ca. 2.300 personer, hvor boafgiften i gennemsnit var ca. 66.000 kr., mens der var ca. 1.100 personer i tiende indkomstdecil, hvor boafgiften skønnes til ca. 987.000 kr. i gennemsnit.

Det bemærkes, at en stor del af de afdøde i 2016 befandt sig i 2.-3. indkomstdecil, hvilket skyldes, at folkepensionister typisk befinder sig i disse indkomstdeciler. Det ses endvidere, at der betales boafgift efter afdøde, der befandt sig i de nederste indkomstdeciler. Det kan bl.a. henføres til pensionister, der er eller har været boligejere, og som derfor efterlader sig en formue af en vis størrelse, men som ikke nødvendigvis har en stor indkomst.

Tabel 2. Gns. boafgift for afdøde i 2016 fordelt på indkomstdeciler for afdøde i 2015

	Indkomstdecil										Alle
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Antal	2.300	6.900	10.800	7.400	4.300	2.600	1.600	1.200	1.000	1.100	39.200
Provenu (mio. kr.)	150	310	300	330	330	280	300	290	370	1.110	3.780
Gns. boafgift (1.000 kr.)	66	46	28	45	76	110	186	237	364	987	97

Anm.: Årets niveau. Fordelingen på indkomstdeciler er sket ud fra den ækvivalerede indkomst i 2015. Boafgift er inkl. afgiften på 15 pct. for private nærtbeslægtede, afgiften på 13 pct. ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til nærtbeslægtede og tillægsafgiften på 25 pct. ved arv til ikke-nærtbeslægtede. Gavafgift er ikke medregnet.

Kilde: Lovmodelberegninger på fuldtællinger og stikprøver på 33 pct. af befolkningen.

Tabel 2 ovenfor viser fordelingen af boafgiften på de afdødes indkomstdeciler. I det følgende vises en tabel over boafgiften fordelt på indkomstdecilerne for de afdødes børn.

¹ Satsen for boafgift ved overdragelse af erhvervsvirksomheder var 13 pct. i 2016.

En sådan opgørelse skal tages med forbehold. Det er med registeroplysninger i de fleste tilfælde muligt at koble afdøde med deres børn, såfremt børnene er i live og bosat i Danmark, og det er således muligt beregningsteknisk at sammenkoble afdøde og deres formuer med deres efterladte børn. Imidlertid er der som nævnt ikke oplysninger om boers arvebeholdninger, ligesom der ikke er data for, hvem der faktisk arver efter de afdøde.

Typisk vil det være afdødes børn, hvis der er sådanne, der er arvemodtagere, men der kan også være andre, fx øvrige familiemedlemmer, personer uden for familien eller velgørende institutioner. Det er ligeledes ikke muligt at opgøre, hvordan nettoformuen for døde uden børn fordeles sig på arvemodtagere. Opgørelsen nedenfor er således alene et skøn over, hvordan boafgiften ville være fordelt, hvis hele nettoformuen for afdøde med børn fordeles ligeligt til disse børn.

Med disse forbehold opgøres antallet af børn af afdøde i 2016, og hvor der skete skifte, til ca. 54.000, der i gennemsnit betalte ca. 42.000 kr. i boafgift, *jf. tabel 3*. En opdeling af børnene efter deres placering i indkomstfordelingen i 2015 viser, at ca. 3.500 børn var placeret i første indkomstdecil og i gennemsnit betalte 28.000 kr. i boafgift, mens ca. 8.900 børn var placeret i tiende indkomstdecil og i gennemsnit betalte ca. 86.000 kr. i boafgift.

Det er værd at bemærke, at fordelingen af afdødes børn på indkomstdeciler indeholder relativt mange personer i de øverste indkomstdeciler. Det skal ses i lyset af, at de afdødes børn ofte vil være erhvervsaktive med en vis anciennitet. Dertil kommer, at de i mange tilfælde ikke har hjemmeboende børn, hvorved de placeres relativt højt i indkomstfordelingen.

Tabel 3. Gns. boafgift for afdøde i 2016 fordelt på deres børns indkomstdeciler i 2015

	Børnenes indkomstdecil										Alle
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Antal børn	3.500	3.400	3.400	4.300	4.800	5.100	6.000	6.800	8.000	8.900	54.200
Gns. boafgift pr. person (1.000 kr.)	28	21	28	27	28	29	36	43	46	86	42

Anm.: Årets niveau. Fordelingen på indkomstdeciler er sket ud fra den ækvivalerede indkomst i 2015. Boafgift er inkl. af giften på 15 pct. for private nærtbeslægtede samt af giften på 13 pct. ved overdragelse af erhvervsvirksomheder til nærtbeslægtede. Tillægsafgiften på 25 pct. ved arv til ikke-nærtbeslægtede og gavesafgift er ikke medregnet.

Kilde: Lovmodelberegninger på fuldtællinger og stikprøver på 33 pct. af befolkningen.